

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Memoranda exempla illustrium foeminarum, quae ueram uiduitatem
seruauerunt cap. xv

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

fragilitatem continere desperant, expedire nuptias, ne in
incontinentiam prolabantur: ideo dicit, Quæ nō potest
continere nubat: melius est enim nubere q̄ uri. 1. Cor. 7

Memoranda exempla illustriū fœminarum, quæ
ueram uiduitatem seruauerunt. Cap. XV.

HVius autem uidualis cōtinentiæ præcipuā lau-
dem Paulā Romanā ex Gracchorū, Scipionūq;
progenie illustrem uindicasse sibi. D. Hierony-
mus tradit: quæ post mortē uiri spretis statim q̄buscūq;
mundi delitiis, nihil in omni copia rerum pluris fecit, q̄
p̄petuam cōtinentiā. Hanc normam & Blasylla eius in-
clita proles adhuc adolescentula perq̄ similis tū forma,
tum moribus matri, uiro defuncto eodem pudicitiae te-
nore p̄secuta est. Nihilo quoq; inferiore laude Mella-
niam decorandā puto, q̄ non dū humato mariti cada-
uere, quum geminos præclarissimæ indolis filios amis-
sisset, efferri una cū uiro sicis spectauit luminibus, & si-
ne mora pertesa connubiorū, uiduitatem p̄petuā domo
no consecrauit. Nec Eufrasia & ipsa Romana ulla in re
his inferior putanda est: quæ quum esset adhuc florens
ætate: formaq; & generis nobilitate, & rerum opulētia
lōge præstaret, mortuo tñ marito induci nunq̄ potuit, ne
à Theodosio q̄dē Augusto, ut secundo cuiq̄ nuberet:
sed data æq̄ oibus procis repulsa, in Thebaidē p̄fecta,
uixit sanctissime, in p̄petua uiduitate p̄durans. Itidē ferō
mē præstitit Helisabeth Pānoniorū regis filia, & Henrici
Cæsaris cōiunx, q̄ uiduata uiro, contēptis p̄tinus regis
delitiis, & aulico luxu, totā sese egentiu, & ægrorū serui-
tio mancipauit: nullū patiens sibi nominari sp̄sum, præ-
ter Christū, quē uere in illis pauperibus agnoscebat. At
q̄to ēt foelicius accidit Cōstantiæ Constantini Augusti fi-
liæ: quæ uiro adhuc superstitē meruit poptato cōtinen-
tiæ munere donari: nam Gallicano Romani exercitus

duci à parentibus pacta, eo plis persuasionibus compul-
 sit uirum, ut Christianus factus ex gentili, deposito mu-
 nere militiæ, abiectisq; fascibus, & purpura, secum pari
 animo, ob Christi amorem sese astringeret uoto perpe-
 tuæ castitatis. Non est ullo pacto prætermittendum si-
 lentio hoc loco Gallæ illustris quondam fœminæ Sy-
 machi consularis uiri filiæ, simile, atque æquale his in
 seruanda uiduitate propositum. Hæc enim quum inter
 annos adhuc puellares uiduata marito molesta, & graui
 scabredine perfusa miserabiliter ægrotaret, & à medicis
 didicisset, non posse nisi iterato connubio conualescere:
 neglexit medicorum consultum, omnia perpeti parata,
 uel mortem ipsam, si sit opus, potius q̄ inire rursus con-
 iugium. Ania & ipsa similiter Romana pudicissima
 fœmina immatura uiri morte relicta, nunquam à pro-
 pinquis suaderi satis potuit, ut reaccensa nuptiali face à
 uiduo lecto, à luctu, & à mœrore discederet: q̄q̄ esset, &
 ætate iuuenis, & facie decora, & quod ad id plurimum
 facit, patrimonio opulentissima. Sui uero tam constan-
 tissimi propositi hanc potissimum rationem, si quis for-
 tē percunctabatur, afferre consueuerat. Si uirum aiebat,
 bonum inuenero, ut antea, nolo esse in timore ne rursus
 perdam: sin malum, nihil necesse est experiri hoc incom-
 modum. Dictum, ac factum profecto sapientissime: at-
 que uiduis fœminis maxime complectendum: et si pau-
 cæ sint, quæ uelint hanc sapientiam intelligere, & tantum
 præcauere discrimen. Sed nihilo inferius hoc sapientis-
 simo dicto fuit, illud præclarum atque diuinum respon-
 sum, quod quondā reddidit Olympias Cōstantinopoli-
 tana à Nebridio illustrissimo p̄fecto uidua relicta: Nā
 Theodosio Cæsari suadenti aliquando, ut rursus nube-
 ret: quum per uiginti tantum menses cum uiro fuerit, ac
 haberetur adhuc à cunctis intacta, essetq; ætate florens
 genere nobilis, ditissima opibus, forma insignis, ingenio
 ac eruditione singularis: ita respōdit, Si me, inquit, uellet

rex meus alicui copulari uiro, non tam cito abstulisset mihi uirum, cuius, copula placuerat: sed quia me parum idoneam cōiugali uitæ cognouerat, uiroq; minime placituram, & illum coniugali uinculo absoluit tempestiue, & properauit me è graui iugo seruitutis eripere, luauit continentia iugum ceruicibus meæ mentis imponens. Sanctissimum sanè consilium, & christianis fœminis in primis attendendum. Quid uero q; tam consentanea est naturæ uiduitatis huius obseruantia, ut sit bigamia natura ipsa quibusdam etiam uolucris in uisa? Legitur enim de turture, q; amisso pari pertesa thalamos, marisq; consortium, æuum solitaria exigat. Est & cornicū genus (ut legitur) quæ id moris seruant, ut compari ex tincto altera uidua degat.

Quantæ uenerationi semper fuerit & Romanis,
& Iudæis castitas uidualis. Cap. XVI.

Sed non est cur mirum uideri debeat si christianis fœminis uiduitas tantopere commēdetur: quum & apud Ethnicos, & præsertim Romanos, ea tanto semper honori habita fuerit, ut uiduæ: quæ uno contentæ fuissent matrimonio, in morte corona pudicitia, palam, publiceq; donarentur: qua coronatæ, ueluti triūphantes, cum summa laude efferrentur. Id etiam honoris iidem ipsi Romani uiduali pudicitia deferebant, ut in nuptiis nulli pronubæ attingere nouam sponsam liceret, nisi quæ uni tantum uiro nupsisset: quæ uero nupsisset denuo, uel multis, eam ut impuram, & profanam ac, mali ominis proci à felicibus nuptiis esse uolebāt. Existimabant enim præsci illi sapientes, illius præsertim matronæ incorruptum esse animum, quæ post depositam semel uirginitatem, in publicum nolet rursus egredi. Nec iniuria, quum multorum matrimoniorū experientia, nil, nisi certum intemperatiæ signum præseferre